

Analysavdelningen
Enheten för samhälle och miljö
Linda Kaneryd
linda.kaneryd@energimyndigheten.se

Miljödepartementet
Naturmiljöenheten
103 33 Stockholm

Remiss avseende Miljömålsberedningens delbetänkande Med miljömålen i fokus - hållbar användning av mark och vatten, SOU 2014:50

Statens energimyndighet har i skrivelse, daterad 2014-09-01, beretts möjlighet att avge yttrande i rubricerat ärende.

Energimyndighetens ställningstaganden

Att få till stånd en långsiktigt hållbar mark- och vattenanvändning är väsentligt för att klara såväl miljö-, klimat- och energipolitiska mål. Användning av mark och vatten för produktion av förnybar energi är av stor vikt ur klimat-, miljö- och hållbarhetsperspektiv. Det är av största vikt att olika intressen och anspråk på mark och vatten beaktas så att långsiktiga politiska avvägningar mellan olika samhällsmål kan göras. Energimyndigheten är därför överlag positiv till strategin om långsiktigt hållbar mark- och vattenanvändning då den kan bidra till att skapa ett helhetperspektiv.

- Energimyndigheten avstyrker förslagen som rör stärkt klimatanpassning
- Energimyndigheten tillstyrker i övrigt utredningens förslag

Synpunkter på miljömålsberedningens förslag

Stärkt klimatanpassning

Samhällets krisberedskap har som huvudsaklig uppgift att förebygga och lindra risk för negativa konsekvenser. Väderstörningar nu, och som resultat av förändrat klimat framöver, utgör idag en betydande del av det arbetet. Energimyndigheten är positiv till att stärka arbetet med klimatanpassning men anser att frågan inte bör hanteras separat, utan ska vara en integrerad del av de strukturer och samverkansformer för krisberedskap och samhällsplanering som redan finns på plats. Energimyndigheten anser att den samlade konsekvensbedömningen av förslagen är otillräcklig. Det saknas en analys av dagens förutsättningar och befintliga strukturer för att hantera klimatanpassning i förhållande till ett framtida behov. Inte heller beskrivs konsekvenserna för befintliga strukturer och samverkansformer för krisberedskap och samhällsplanering om förslagen genomförs, eller om dessa konsekvenser är önskvärda utifrån de mål man önskar uppnå.

Specifika synpunkter på åtgärdsförslagen:

Senast 2015 ser regeringen över och förtydligar instruktionen för samtliga berörda expert- och sektorsmyndigheter.

Energimyndigheten anser att ansvaret för arbetet med klimatanpassning redan idag är tydligt formulerat i krisberedskapsförordningen för myndigheter med särskilt ansvar enligt förordningen. Att berörda myndigheter ska ge förslag till specifika mål för arbetet med klimatanpassning riskerar att särbehandla klimatanpassning vid sidan av övrig samhällsutveckling och krishantering och leda till att frågan drivs i ett separat och parallellt spår. Istället bör befintliga mekanismer och strukturer förstärkas enligt befintliga mål, såväl mål för krishantering som mål som inom olika samhällssektorer, att täcka även klimatanpassning.

Regeringen ger senast 2015 Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut (SMHI) i uppgift att samordna de statliga myndigheternas arbete med klimatanpassning.

Energimyndigheten anser inte att SMHI bör ges i uppgift att samordna de statliga myndigheternas arbete med klimatanpassning då tydligt ansvar och roller för samordning redan finns inom ramen för krisberedskapsförordningen. Att skapa dubbla strukturer och dubblera ansvar som redan finns kommer att leda till lägre resurseffektivitet och inte gagna det övergripande syftet. Istället bör förstärkta resurser ges till Myndigheten för samhällsskydd och beredskap som redan jobbar med frågorna, i de strukturer som finns på plats idag.

Regeringen tillkallar senast 2015 en särskild utredare med uppdrag att se över hur lagstiftningen bör utformas för att myndigheter, kommuner, infrastrukturförvaltare och enskilda ska kunna bedriva ett verkningsfullt arbete med att anpassa pågående och planerad markanvändning inklusive bebyggd miljö till ett gradvis förändrat klimat.

Energimyndigheten anser att det redan idag finns lagstiftning för att hantera väderhändelser, såväl idag som i framtiden, samt krav på kommunerna att göra risk- och sårbarhetsanalyser. Det finns en överhängande risk att separat miljölagstiftning tas fram som enbart hanterar klimatanpassning, vilket blir ett avsteg från hur krisberedskap och samhällsplanering hanteras i samhället i övrigt. Det riskerar att leda till ett ineffektivt resursutnyttjande och en ökad oklarhet om ansvar och roller.

Skapa förutsättningar för minskade utsläpp av växthusgaser från skogs- och jordbruksmark.

Ett brett systemperspektiv är ofrånkomligt i mötet mellan energisystemet som helhet och alla de andra anspråk som görs på mark och vatten. Energimyndigheten håller med om att det behövs vidta åtgärder för att minska utsläppen från organogena jordar och att det krävs en fortsatt kunskapsuppbyggnad. I sådana analyser bör klimatnyttan av förnybara råvaror och biobränslen från skog- och jordbruksmark vägas in för att få ett helhetsperspektiv.

Förslag till en nationell behovsanalys för restaurering av kust- och sötvattensmiljöer.

Energimyndigheten har tillsammans med Havs- och vattenmyndigheten utarbetat en nationell strategi för åtgärder och avvägningar inom vattenkraften på avrinningsnivå. Slutsatserna från strategin bör tas till vara i ett eventuellt uppdrag till Havs- och vattenmyndigheten att ta fram nationell behovsanalys.

Beslut i detta ärende har fattats av generaldirektören Erik Brandsma. Vid den slutliga handläggningen har därutöver deltagit avdelningscheferna Anita Aspegren, Roger Eklund, Mattias Eriksson, Rémy Kolessar, Zofia Lublin, direktören för strategiska frågor Anneli Eriksson, forskningsdirektören Birgitta Palmberger, chefsjuristen Camilla Rosenberg, enhetschefen Gustav Ebenå och handläggaren Linda Kaneryd. Föredragande har varit handläggaren Linda Kaneryd.

Erik Brandsma

Linda Kaneryd